

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja määrärahasidonnaisen taloudellisen tuen, autoavustuksen ja taloudellisten tukitoimien myöntämisen perusteet 1.5.2025 alkaen
2720/00.01.01.01/2025

Aluehallitus 08.04.2025 § 85

Lisätiedot	Vt. toimialuejohtaja Eija Rieppo eija.rieppo@siunsote.fi Puh. 013 330 4510
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus päättää 1. hyväksyä liitteen mukaisen vammaispalvelulain mukaisten palvelujen myöntämisen perusteet 1.5.2025 alkaen 2. hyväksyä liitteen mukaisen määrärahasidonnaisen taloudellisen tuen, autoavustuksen ja muiden taloudellisten tukitoimien myöntämisen perusteet 1.5.2025 alkaen 3. valtuuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueen toimialuejohtajan tekemään edellä hyväksyttyihin asiakirjoihin teknisiä muutoksia.
Päätös	Esittelijä veti asian pois esityslistalta.
Selostus	Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) ja laki vammaispalvelulain muuttamisesta (1075/2024) astuivat voimaan 1.1.2025. Uusi vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Kehitysvammalakiin jää itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista sekä tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat säännökset. Oikeus palveluihin määrittyy tarpeen, ei diagnoosin perusteella. Uudistuksen tavoitteena on toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa, ehkäistä ja poistaa esteitä, jotka rajoittavat vammaisen henkilön yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen toteutumista yhteiskunnassa, tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista ja turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut. Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluu velvollisuus huolehtia siitä, että alueella on saatavissa sekä ensisijaisen että toissijaisen lainsäädännön mukaisia palveluita yhdenvertaisesti asukkaiden tarpeiden mukaan ja varata palveluja varten riittävät määrärahat.

Vammaispalvelulainsäädännössä palvelut ja tukitoimet jaetaan hyvinvointialueen erityisen järjestämisvelvollisuuden ja määrärahasidonnaisen yleisen järjestämisvelvollisuuden alaisiin palveluihin ja tukitoimiin. Erityisen järjestämisvelvollisuuden alaisiin palveluihin ja tukitoimiin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus, mikäli henkilö on oikeutettu palveluun.

Hyvinvointialue voi myöntää vammaiselle henkilölle yleisen järjestämisvelvollisuuden perusteella taloudellista tukea tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa. Määrärahasidonnaisten tukitoimien osalta hyvinvointialue voi päättää määrärahojen kohdentamisesta tietyt edellytykset täyttävälle vammaiselle henkilölle, mikäli määrärahat eivät riitä korvauksen myöntämiseen kaikille hakijoille esimerkiksi haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille ja ryhmille.

Erityisen järjestämisvelvollisuuden alaisiin palveluihin kuuluvat: valmennus, henkilökohtainen apu, erityinen osallisuuden tuki, tuettu päätöksenteko, vaativa moniammatillinen tuki, asumisen tuki, lapsen asumisen tuki, esteettömän asumisen tuki, lyhytaikainen huolenpito, päivätoiminta, kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta, liikkumisen tuki, taloudellinen tuki hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle. Yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia määrärahasidonnaisia vammaispalveluja ovat: taloudellisena tukena myönnettävät tekniset ratkaisut ja välineet ja autoavustus sekä muuna taloudellisena tukitoimena myönnettävät ylimääräiset vaatekustannukset ja erityisravintokulut.

Vammaisneuvostolta on pyydetty lausunnot vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja määrärahasidonnaisen taloudellisen tuen, autoavustuksen ja taloudellisten tukitoimien myöntämisen perusteista. Vammaisneuvoston kannanotot on huomioitu myöntämisen perusteiden sisällössä lainsäädännön reunaehtojen puitteissa.

Vammaispalvelulain mukaisista palveluista ja tukitoimista sekä määrärahasidonnaisista palveluista on laadittu myöntämisen perusteet, joiden tarkoituksena on ohjata päätöksentekoa yhdenmukaiseksi.